

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Készítőknek nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A főrendi ház.

Budapest, április 30.

—é— A kötelező polgári házasság javaslata elérkezett azon forumhoz, melyre nézve annak legtöbb veszélyt jósoltak; s ime, ezen magas forumnak egyesült bizottságai három tanácskozás után a javaslatot tetemes többséggel elfogadták. S miután e bizottságok magukban foglalják az egész főrendiház legkiválóbbjait, s az abban találkozó politikai irányzatok minden kitünőségét, most már teljes bizonyosnak kell tartanunk, hogy a javaslat a főrendiházban a plenum előtt is gyezetes többség által elfogadtatásra talál.

A főrendiházi bizottságoknak e megnyilatkozása hódolatos elismerés Wekerle Sándor miniszterelnök államférfiu működése iránt azon szolgálatok tekintetében, melyekkel a magyar nemzet egységének szilárdítását s a magyar állameszmé souverén tekintélyének emelését tűzte ki célul. E cél érdekében együtt érez a magyarság felekezeti s pártkülömbőség nélkül, a felekezeti cél miatt elhallgattatják felekezeti mányos aggályait s e célnak a alárendelik a maguk hatalmi érdekeit. Wekerle államférfiu eseni-je koronádiadalt ül e jelentőségteles hódolati

Javaslat barátai a főrendiházban tellegyek és szolidárisak az állam-souverenitás diadalra juttatása iránti küzdelemben, amig annak ellenségei különféle, de végső vonalban mindig felekezeti okokban gyökerező álláspontjából indulnak ki. Ez ellenzék nem akar semmi reformot, csak az eddigi házasságjogi zűrzavar fentartását. Zichy Ferdinánd gr. ellenzi az egyházi állami jogkörök szétválasztását s evvel a legeleesebb ellentét nyilvánul közte s a szétválasztás szükségét elismerő képviselőházi ellenzéki vezér Apponyi Albert gr. közt. A kötelező polgári házasság-ellenfeleik közt, Apponyi s Zichy közt továbbá; Samassa érsek közt, ki csak opportunítási szempontból ellenzi a reformot és Steiner püspök közt, aki még mindig az egyháznak az állam feletti elsőségre esküszik, e nézetkülönbségeknek egész sorozata létezik, s természetes, hogy az ellenzéki tábornak súlyát e körülmény még inkább csökkenti.

S megmérhetlen jelentőségü gr. Széchenyi Imre volt berlini nagykövet felszólalása azon magas műveltségü mágnások érületére nézve, kik szintén nem rokonszaveznek a reformmal, de államférfiu szempontból tekintik a kérdést. Arisztokráciánk e magas tekintélyü alakja megszavazza a polgári házasságot, mert arról van meggyőződve, hogy a javaslat elvetése a szabadelvü párt felbomlására vezetne amely végzetes veszélyt rejtene magában az 1867-ki kiegyezési mű fönmaradása tekintetében. O tehát s vele a főrendek tagjainak hazafias többsége a

merev felekezatiség követelményeit teljesen alárendeli azon legfőbb érdekeknek, hogy a haza békés haladása a teljes egyenjoguság mellett a kiegyezés által teremtett közjogi helyzet szilárd alapján biztosittassék. gr. Széchenyi magatartása egyuttal ékes fényt vet a dinasztia körében uralkodó nézetirányra is, megczáfolja a király érületéről terjesztett ellenzéki meséket, s napnál világosabban megmagyarazza, hogy most oly megtámadhatlanul szilárd Wekerle pozíciója az udvarnál az uralkodó ház körül is.

Mert Wekerle s politikája midőn a nemzetet erősíti, a kiegyezési alapnak is egyedül erős s rendületlen biztosítója!

BELFÖLD.

A főrendek reversalisa.

A „M. Ujság“ írja: Gróf Károlyi István, a szabadelvü klubban erélyes hangon szólalt fel a — reversalisták ellen. Ezen uraknak a formális joguk megvolt szavazni az egyházpolitika mellett is, bár reversalist adtak, de tisztességes ember nem élhetett e formális joggal, ha már más irányban szavazt adta.

Lapunk egy főrendi barátja most arról értesít, hogy a főrendiháznak is lennének — reversalistái, de más értelemben. Vannak ugyanis állítólag többen, kiknek megvan ugyan a formális joguk szavazni, de e szavazattal — noblesse oblige — a politikai tisztesség megsértése nélkül alig élhetnek.

Beszéljünk világosan.

A főrendiházról szóló törvény 2-ik szakasza szerint a született főrendek közül (a választottakat, vagy kinevezetteket kivéve) csak az lehet tagja a főrendiháznak, kinek a földadó kataszter alapján megállapított egyenes állami földadója, a rajta levő lakházak és gazdasági épületek házasztályadóival együtt legalább 3000 forintot tesz ki.

A törvény szerint évenkiut ki kellene igazítani a főrendek névsorát, de e téren, ha nincs felszólalás, törleszt csak a legritkább esetben eszközölnek. S így történt, hogy bent maradtak az ideinév-sorban olyan főrendek, kik már nem fizetnek a fent jelzett alapon évi 3000 frt adót. S mert a főrendek listájában — törvény ellenére — benn maradtak, a formális joguk szavazni, (míg ki nem törültenek) kétségtelenül meg van, de e szavazatot lényegében jogtalanul, törvény ellenesen, a törvényt kijátszva gyakorolhatják csak.

Bizonyára nem lesz szükség figyelmeztetni azon főrendeket, kik elvesztették főrendiházi qualificatiójukat, hogy szavazni nekik nem illik, habár formálisan e szavazatuktól — elnézés folytán — el nem tttettek is.

Magaz ügy azonban oly annyira fontos,

hogy — ami különben kizártnak látszik — ha volna mégis oly főrendi, ki elveszett qualificatiója daczára, a formális jogosultságban bizva, részt venne a főrendiház tanácskozásában, vagy plane a szavazásban: — egyik előkelő tagja a főrendiháznak azonnal szóvá teszi ez ügyet az illetők megnevezésével.

Budapesti levelezőnk e hirt elejétől végig megerősíti, konstatálva egyben azt is, hogy a főrendek szinte emberi erőt meghaladó odaadással dolgoznak a szállítható voksok hazaszállításán.

A szabadelvü pártból.

Az országgyűlési szabadelvüpárt b. Pödnaniczky Frigyes elnöklete alatt tartott tegnapi értekezletén tárgyalás alá vette az örökösödési eljárást szabályozó törvényjavaslatot, melyet a ház igazságügyi bizottságának előadja, Krajszik Ferencz tuzetesen ismertetett, kiemelve az eddigi eljárásról a törvényjavaslat által tett főbb módosításokat. Szilágyi miniszter előadta, hogy a javaslat egyes szakaszaihoz néhány szerkezeti módosítás és egy pár megtoldás fog javaslatba hozatni, amelyeket szintén elfogadásra ajánl az értekezletnek. A törvényjavaslat e módosításokkal minden vita nélkül elfogadtatván, az értekezlet véget ért.

Katholikus nagygyűlés Zsolnán.

A felső-trencsényi katolikusok április 22-én Zsolnán tartott utolsó értekezletükön elhatározták, hogy az egyházpolitikai javaslatok ellen állást foglalandó, május 14-én d. u. 4 órakor épen jókor Zsolnán nagy értekezletet tartanak. A rendező bizottság külön meghívókat nem küld szét a nagyközönségnek, de a ki az értekezleten az ország bármely részéből részt akar venni, szándékát legközelebb május hó 7-ig jelentse be a bizottságnak.

Szoczialisták Makón.

— Saját külön kiküldött tudósítónktól. —

A vásárhelyi zendülés után megejtett vizsgálat kiderítette, hogy ép oly veszély fenyegette Makót is, mint amilyen veszély származhatott volna abban az esetben, ha nem sikerül a lázadókat hamarosan megfékezni H.-M.-Vásárhelyen.

A vizsgálat során ugyanis kitűnt világosan, hogy egy nagy vidék munkásnépe szövetkezett abból a célból, hogy erőszakos uton javítsa meg a sorsát. Különösen pedig Makóról keltezett leveleket találtak nagy számban, melyek „tetre“ serkentik a „polgártársakat.“

Ezen tervek napfényre jötte után inkább a makói szoczializmus felé irányult az ország figyelme, annyival is inkább, mert általános ismert dolog, hogy ott épenséggel nincsenek olyan „sorsu“ emberek, akiknek nem lehetne megélni kétkézük becsületes munkája után.

Vasárnapra zendüléstől is tartottak sokan, s mi ez okból, de másrészt azért is, hogy az ottani viszonyokról hü képet nyerjenek olvasóink, külön tudósítót küldöttünk ki Makóra, ki a legilletékesebb helyről vett információk alapján tudósításait a következőkben adja.

A szociálisták egylete.

Nagyon szolid magaviseletű emberek a makói szociálisták. Még csak a híreket se lehetett hallani, életjelt nem adtak magukról. Ők maguk is abban a hiszemben voltak, hogy csak akkor veszik észre őket, mikor már késő lesz. Pedig a hatóság fejei régóta figyelemmel kísérték már munkájukat, de mivel olyan jámbor embereknek ismerik őket, nem akartak beleavatkozni a dolgukba, míg szükségét nem látták.

Körülbelül egy év óta áll fenn az „egylet” a melynek nincsenek miniszterileg jóváhagyott alapszabályai, hanem azért „müködött”.

De eddigi összes működésük csak a levelezésben állott, határozatokat a legutóbbi időig nem hoztak, már t. i. olyan határozatot, a melylyel foglalkozni érdemes volna.

Hogy mire és kiknek való ez az egylet Makón, azt bajos dolog volna kitalálni.

Ha a vizsgálat tárgyává tesszük Makó város lakosainak viszonyait, azt találjuk, hogy ott alig van ember, akinek legalább egy hold földje, vagy egy kis házacskája ne volna azonfelül pedig földet bérelhet mindenki, a ki csak dolgozni akar, a napszám pedig olyan a milyen magasat csak nagyon kevés vidéken fizetnek a földet művelő munkásoknak. Most, április végén fizetnek 1 frt 20—50 krt naponként, a mi egy pár hét múlva 2 frt, a még később 3 frtra emelkedik.

Ugyan mi tette hát ezeket az embereket szociálistákká? Nem egyéb minthogy voltak, vannak és lesznek is minden vidéken olyan emberek, a kik munka nélkül szeretnének élni.

Hisz az a jámbor paraszt ember még a nevét sem tudja kimondani az egyletnek „szotyorista”-nak, meg „Szotyori Miská”-nak nevezni.

A legcsodálatosabb pedig az, hogy ennek az egyletnek körülbelül ezer kétszáz tagja van. Elképzelhető, hogy ennyi tudatlan embert csakis az „olcsó tagsági díj” hozhat össze, a minthogy az évi tagsági díj nem is több harmincz krajczárnál, és még ezen felül kapják a párt iratait is, amelyből a 7-ik füzet csak mostanában jelent meg, még pedig valamennyi között a legveszedelmesebb tartalommal.

Az egylet tagjai azonban két csoportra oszthatók fel, és pedig „szociálistákra” és „nem szociálistákra”. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy az egész egyletben össze-visza megtalálunk többet 50, azaz ötven valóságos szociálistánál, a többi csak olyan; „csinálja kend, nézze kend, hátha lesz valami haszon belőle.”

Katonaság Makón.

Cseresnyés János rendőrkapitány, a ki máskülönben ujjal is megmutogathatta volna a makói szociálistákat, annyira ismeri őket, hogy a vásárhelyi zendüléskor érkezettnek látta az időt, hogy az eddigieknél még nagyobb óvintézkedéseket tegyen. Azonnal katonaság készenlétben tartását kérte az alispáni hivataltól, a minek eredménye az lett, hogy a 83-ik gyalogezred 16-ik századát azonnal áthelyezték Makóra, s ott is marad, míg a nyári munkák befejeződnek.

Vasárnap reggel érkeztek meg a katonák Makóra, s délelőtt már 12 gyalogos állt őrt a város háza kapujában, mindegyik teljesen fel-fegyverezve s mindegyik patronyáskájában 140 éles tőltény.

Rendkívüli városi közgyűlés.

F. hó 27-én délelőtt 10 órára Major Miklós polgármester rendkívüli közgyűlésre hívta meg a város képviselőit a munkásmozgalom ügyében.

Kilenczvenhét képviselő jelent meg a közgyűlésre, a mi nem szokatlan szám, de annál szokatlanabbul népes volt az ugynevezett karzat. Zaufolva a korláton kívüli tér, sőt még a folyosó is. Nem nehéz kitalálni, hogy kik érdeklődtek leginkább a rendkívüli közgyűlés iránt.

A makói ismert szociálisták közül nagyon sokan voltak a hallgatóság között.

Major polgármester előterjesztette a megye alispánjának a kapitány véleménye alapján tett amaz intézkedését, hogy a munkásmozgalmakra való tekintetből egy század katonaságnak Makón sürgősen leendő elhelyezése iránt megtette a kellő lépéseket.

Cseresnyés János rkapitány szükségnek látja indokolni azon eljárását, melylyel az alispáni hivatalt egy század katonának Makóra helyeztetése iránti intézkedés megtételére kérte. — Személyesen volt alkalma meggyőződni a vásárhelyi zendülés után megejtett vizsgálatból, hogy mily veszély fenyegeti Makót a lázító iratok olvasása által félrevezetett helybeli munkások részéről. Irott bizonyítékaik vannak a Vásárhelyen foglalt szociálistalevelezésekben, hogy május elsejére virradóra a közelfekvő falvak: Nagy-Majláth, Alberti és Ambrózyfalva munkás népe szövetkezve a makóiakkal megrohanni készült a helybeli telekkönyvi hivatalt és a városházát, hogy a telekkönyveket és birtokleveleket mind megsemmisítsék. Ez a levelezésekben jelzett terv. Hogy aztán e terv végrehajtása közben még mire vetemedhetnek az olyan félrevezetett tömeg, azt elképzelni is alig lehet. De már csak azon tervből is tisztán látható, hogy a kért katonaságra Makón szükség van.

A közgyűlés ezután tudomásul vette a rendőrkapitány intézkedését s kimondotta, hogy a katonaságot laktanyaszorúleg fogja ellátni. Egyletore pedig a színház helyiségében szállásolták el őket.

A helyzet.

A vasárnapra hangoztatott szociálista tüntetés elmaradt. Egyáltalán nem változott meg a város képe. A paraszt emberek szokás szerint — összegyülekeztek a nagyvendéglő előtt, tárgyalták Crispil legutóbbi nyilatkozatait; de volt még más tárgyalni valójuk is ezuttal: a főkapitány hirdménye. A belügyminiszter ugyanis, tekintettel a munkásmozgalmakra, rendeletet küldött Makó város főkapitányához, aki rögtön falragaszok által tudatta a tisztelt szociálistákkal, hogy mihez tartsák magukat. Adjuk a hirdményt egész terjedelmében, amelyből kitünik, hogy milyen erőlyes intézkedések tettek a közbiztonság érdekében.

„Hirdmény. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak folyó 1894. évi ápril hó 26-án 322. sz. a. kelt magas rendelete értelmében, tekintettel a város területén előfordult munkás agrar communistikus izgatásokra és mozgalmakra, további rendelkezéséig mindennemű munkásfelvonulást, tüntetést továbbá minden munkás gyülekezést betiltok. Figyelmeztetem a város minden polgárát, hogy ova őrizkedjék az eltiltott tüntetésekből, avagy az eltiltott gyűlésezesekbe résztvenni, mert mindazok ellen, kik továbbra is izgatnak s bárhol akár nyilvánosan akár titkosan magánháza kban gyűlésezesnek értekezéseket tartanak, a büntető törvény 1878. évi V. t. cz.) 171—174. §§-ai értelmében a mint az alkormány, a törvény, a hatóságok, vagy a hatósági közegek elleni izgatók ellen fog az eljárás megindittatni. Ugyanezen eljárás fog mindazok ellenében foganatba vétetni a kik magoknál más városbeli idegen munkásokat, izgatókat fogadnak, avagy ha akaratok ellenére ilyenek tenének valakinél látogatást, azhaladéktalanul a rendőrkapitányi hivatalnál be nem jelentik.”

Egyébként pedig megjegyezzük még, miszerint óriási szerencse a városra nézve, hogy olyan tapintatos és erőlyes kezek vezetik a szociálisták és kommunizmus romboló munkájának megakadályozását, mint Cseresnyés főkapitányé.

A „Nép Szava”

Fennebb szoltunk arról, hogy kik csinálják a szociálisták; most pedig meg kell emlékeznünk még arról is, hogy ki segíti elő ezeket az embereket aknamunkájukban. Hogy a ozimül irott lap, a „Nép szava”, mint végzi hivatását mint ujság, mint a közönség organuma, azt bírálja el az illetékes hatóság, ahhoz mi nem szoltunk.

A vizsgálat folyamán azonban kiderült, hogy nem csak szépen megírott cikkekben oktatja a népet „jobb erkölcsök”-re, hanem a gán levelezés útján is elősegíti azt, sőt a füzetkében megjelenő szociálista tanokat is küldözi az „elvtársaknak.”

Fennebb kifejtettük azt is, hogy a hatóság régebb óta figyelemmel kíséri a mozgalmakat, illetve titkos társulásokat, — így nem kerülte el a figyelmét az sem, hogy honnan kapják ezek a szegény emberek a „szellemi tápot”. Szóval megérett a „Nép szava” arra, hogy a hatóság lefoglaltassa postán küldött csomagjait és leveleit, s az ez iránt szükséges lépéseket megtette a kereskedelmi miniszternél, ki a belügyminiszterrel egyetértőleg meghagyta a postahivatalnak, hogy a „Nép szava” csomagjait és leveleit lefoglalja és a hatóságnak átadja. Erre azután a következő ékes kifejezésű levéllel tisztelte meg a „Nép szava” szerkesztősege a kapitányi hivatalt.

„Tekintetes Kapitányság! Ertesülve arról, hogy ön az általunk küldött könyveket, melyek Magyarosi Imre urnak czímezeve vannak, a nyílt utcán elrabolta tőle, továbbá a csomagot felbontotta. Utasítjuk önt a könyvek azonnali kiadására. Ellen esetben kártérítést követelni fogunk.

Egyszermind tudatjuk, hogy a levéltitok megsértése miatt, valamint rablás miatt a feljelentést megtettük, valamint a belügyi és kereskedelemügyi minisztereket, utóbbi azért, mert a postát kényszeríteni akarta a csomag kiadására, mihez önnök joga nincs.

(P. H.)

Hogy milyen magyar ember az az ur, a ki ezt a levelet megírta, eléggé mutatja stílusa is, eltekintve a hangtól, a melyen egy felelős hatóságnak ír. Levele különben a többi iratokkal együtt a királyi ügyészséghez lesz áttéve.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 755.0 milliméter, délután 2 órakor 752.3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 14.5, délután 2 órakor C° + 23.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 1. —

Szeles. — Boros. — Eső. — Hőszüvedés.

A zentai vérvád

Ha egy ostoba gondolat meggyőti a naiv emberek agyában, bajos azt onn irtani.

Nem egyszer hangzott már föl ama felfogásban a nyilatkozata, amely a zsidó túsának a husvétünnep alkalmából vértelt tulajdonit.

Az ilyen nyilatkozatok, valahányszor rituális vérvád alakjában a törvény elé kerültek, mindannyiszor fantazmagóriáknak, okatlan rémlátásoknak, vagy öntudatosan gonosz vádakkal bizonyulnak.

A fölzaklatot társadalom ideig óráig zuggott; de aztán mindenik esetben napirendre tért a szenzációk fölött.

Tény azonban, hogy a népi lelkében amely különben sem lát tisztán s mindig akadtak bolonditói, valamennyicske s a nda gyanu még megmaradt, amihez természetesen hozzájárul az a tagadhatatlan tény is, hogy időnként akadnak emberek, akik többnyire ostoba hecczelődésből, a zsidó husvét, táján a befejezett vérvád-ügyeket fölelevenítik.

Valószínűleg ennek a következése a következő dolog is.

A zentai rabbinushoz a zsidó husvét előtt pár nappal beállított két paraszt asszony, akik nagy titkolózva járultak az öreg pap elé s nagyobb titkolózással kijelentették, hogy négy szemkötő ohajtanak a rabbinussal beszélni.

A szentéletű öreg pap, bizonyára nem csekély elfogultsággal ajtót nyitott a paraszt-asszonyok előtt s megkérdezte tőlük, mit akarnak.

Az asszonyok hosszas himezés-hámozás, több rendbeli kitérések után előadták, hogy tudomások szerint a zsidó husvétünnep pászkaékor szükséges a keresztény vér: hát ö k h a j-

landók erre a célra egy fiatal leányt szállítani.

Erthető az öreg pap ijedelmé e különös ajánlatra. Hamarjában szólani sem tudott. De hogy az ostoba beszédeknek jókor elejét vegye értesülésünk szerint azt mondta az asszonyoknak, hogy várjanak benn a szobában egy kissé, neki mielőtt választ adhatna, az Istenhez kell fohászkozni a dolog fölött gondolkodni.

Kiment a szobából magukra hagyván a paraszt asszonyokat és az esetről rögtön értesítette a városi rendőrséget.

A rebbinus helyet azután két rendőrségi alkalmazott dobant be a szobába az ajánlattevőket letartóztatá k.

Ezt a dolgot itt, érthető okokból, titokban tartják s a vizsgálatot megindították abban az irányban: mi birhatta rá a két asszonyt erre a bűnös ajánlatra?

Általában azt hiszik, bosszuvágy a cselekedetök rugója.

HIREK.

Május 1. Kedd. Róm. kath. naptár: Fülöp, Jakab. — Protestáns naptár: Fülöp, Jakab. — Izraelita naptár: Ijar. — R. Ch. Görög-keleti naptár (április 19.): Husvét kedd. A nap kél 4 óra 32 perc, nyugszik 6 óra 51 perc. Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Május 6. Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Május.

Az égbolt keleti kárpítja vörösödik. A szürkesség, mely az ég feketeségének elmosódó színe, lassankint halvány rózsaszínben kezd változni, majd egy ujjfényű tüzes csik jémeleg a horizonton és a nap szétverve végtelenjén vörös, fényes sugár kévészületik az új regg — a május elseje.

hónapok legbübajosabbja, mely a rezinébe öltöztetted a természetet, orgona telited a levegőt, mely kábit, részegit; szitod a szerelem szikráját és izzásba hozod a már égő sziveket, itt vagy hát te napsugaras, madárdalos, virágot nevelő május!

Vágyva vártunk és kívánjuk sose mulj el. Szórd fényesebben ég kiklopsz szeme: nap sugaraid, madarak daloljatok édesebben, virágok árasztatok illatokat — ma május elseje.

A természet nyílt, szabad ege alá meujen ma mindenki üdvözölni az alvó természet igazi felébredését.

— A hivatalos lapból. A király Róhonz György tábornok és budapesti téparancsnoknak a „felső-pulyai” nemesi előnév használatához való jogosultságát régi magyar nemességének épségben tartása mellett kegyelemből elismerte.

— Májusi előléptetések. Mint a hadsereg rendeleti lapjának legutóbb megjelent számában olvassuk ő Felsége a király Pokrnyi Herman vezérőrnagyot, a 17. számú gyaloghadosztály parancsnokát, továbbá Zaitsek Károly a krakkói lovassági hadosztály parancsnokát altábornagygyá Spiegelfeld József báró ezredest, az aradi vár parancsnokát tábornokká nevezte ki. Házi ezredünk kebelében is több kinevezés történt, és pedig II. oszt. századosokká lettek Vandenessé Henrik és Stohaudl Ottó főhadnagyok; főhadnagyokká: Scholz György, Rottmund Gusztáv, Buchmann Miklós, Draser Oszkár és Nagy Viktor hadnagyok; hadnagyokká: Serb Miron, Orendi Ferencz és Popovits Konstantin tiszt-helyettesek. Schwartz Márton hadnagy

kezelő tisztet pedig főhadnagy kezelő tiszté nevezte ki a király.

— Wekerle miniszterelnök nem lön. Wekerle Sándor miniszterelnököt az elmúlt héten Aradra várták. A miniszterelnök személyesen óhajtott meglátogatni a várost, s ama helyet és környéket, a hova a vashid van kijelölve. A miniszterelnök látogatása azonban elfoglaltsága következtében ez alkalommal ismét elmaradt. Az aradi vashid ügyében a miniszteriumban fontos konferencia lesz, melyre értesülésünk szerint Fábian László főispán és Salacz Gyula polgármester is megvannak hiva. Ezen konferencián fog végleg eldöntetni, hogy tulajdonképpen milyen kikötések mellett is hajlandó az állam a vashid építésébe belemenni.

— Az arad-csanádi új menetrendje. Az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága — mint már jeleztük — folyó évi május hó elsején új menetrendet léptet életbe. — E szerint Aradról Szegedre két személyvonat és egy vegyes vonat fog indulni naponta. A személyvonatok indulnak reggel 5 és délelőtt 9 órakor, érkeznek d. e. 9 óra 38 perczkor és 1 órakor. A vegyes vonat indul d. u. 4 óra 20 perczkor, Szegedre érkezik 10 óra 10 perczkor este. Szegedről vissza Aradra három személyvonat indul és pedig reggel 4 óra 20, délután 2 óra 20 perczkor és este 6 órakor, a melyek Aradra érkeznek reggel 8 óra 50, este 6 óra 45 perczkor és este 10 órakor. Gurahoncz-Józshelyre Aradról indul két személyvonat, reggel 6 óra 40 és d. u. 5 óra 23 perczkor, Gurahonczra érkeznek 10 óra 20 délelőtt és 9 óra 02 perczkor este. Tehervonat személyszállítással indul d. u. 12 óra 30 perczkor, érkezik este 8 órakor. Vissza Gurahoncz-Józshelyről Aradra a személyvonatok indulnak 4 óra 20 p. reggel és 3 óra 10 p. délután, érkeznek 8 órakor d. e. és 6 óra 50 p. este. A személyszállító tehervonat indul 4 óra 26 p. reggel, Aradra érkezik 11 óra 43 p. délelőtt. Mezőhegyesről-Kétegyházára a vegyes vonatok indulnak reggel 7 óra 05 és este 8 óra 30 perczkor, érkeznek reggel 8 óra 55 perczkor és 10 óra 30 perczkor este.

— Vissza Kétegyházaról Mezőhegyesre indulnak 5 óra 16 perczkor reggel, 3 órakor délután, érkeznek 6 óra 55 perczkor reggel és 5 órakor délután. Uj-Szent-Annáról Kétegyházára a vegyes vonatok indulnak d. e. 8 órakor és este 6 óra 40 perczkor, érkeznek 10 óra 38 perczkor délelőtt és 9 óra 12 perczkor este. Vissza Kétegyházaról Uj-Szent-Annára indulnak 5 óra 17 perczkor reggel és 3 óra 3 perczkor délután, érkeznek 7 óra 14 perczkor reggel és 5 óra 40 perczkor délután. Borosjenőre indul 8 óra 55 perczkor délelőtt és 7 óra 35 perczkor este, érkeznek 9 óra 55 perczkor délelőtt és 8 óra 35 perczkor este. Csermőre Borosjenőre indulnak 4 óra 50 perczkor reggel és 3 óra 35 perczkor délután, érkeznek 5 óra 50 perczkor reggel és 4 óra 35 perczkor délután. Borossebésről Menyházára vegyesvonat indul 9 óra 50 perczkor délelőtt, érkezik 11 óra 15 perczkor délelőtt, Menyházaról Borossebésre vegyesvonat indul 2 óra 10 perczkor délután, érkezik 3 óra 35 perczkor délután.

— Miklós Ödön Aradon. Miklós Ödön földmivelésügyi államtitkár szombat óta Aradon időzik, a miniszterelnök és földmivelésügyi miniszter megbízásából. A két miniszter azzal bizta meg az államtitkárt, hogy a várossal egyetértőleg jelölje ki a csálai erdőből ama terület-

et, melyet a vashid építése alkalmával az ártéritelek egy részéért kárpótlásul kell adnia. A másik megbízása abból állott, hogy Aradon a csálai nagyerdő alatt levő kincstári területen berendezendő állami szőlőtelep helyét szintén jelölje ki s erről tegyen sürgősen előterjesztést. Az Aradon létesítendő szőlőtelep teljesen a barackai szőlőtelep mintájára lesz berendezve. Miklós Ödön államtitkár vasárnap délelőtt Fábian László főispán, endródi Salacz Gyula polgármester, Boros Beni országgyűlési képviselő és Vársárhelyi Béla társaságában rándult ki a Csálai nagyerdőbe s a miniszter megbízását pontosan teljesítette.

— Gazdasági iparvasut. Csánád vármegyében Mezőkovácsháza és battonyai járásának birtokosaiból alakult: Alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság azon kérelemmel fordult a magy. kir. kereskedelemügyi miniszteriumhoz, miszerint a kovácsházi vasuti állomástól kiinduló 4.9 kilometer hosszban a kovácsháza—ref.-dombegyházi községi haladó keskenyvágányu iparvasut közigazgatási bejáratának elrendelésére az engedélyt mielőbb megadni kegyeskedjék. — Egyidejűleg Csánád megye alispánjához is kérelemmel fordult nevezett részvénytársaság, kérelmezvén, a fentjelzett uttestből a szükséges területnek átengedését. Ezen kérelem tárgyában a vármegye törvényhatósági bizottsága a májusi rendes közgyűlésben fog határozni. A közigazgatási bejáratat azonban a kereskedelemügyi miniszterium már elrendelte s a bejárat határidejéül folyó évi május 4-ike van kitűzve.

— Merénylet? A B. H. írja: Ma egész nap az a hír volt elterjedve a fővárosban, hogy tegnap merényletet követtek el József kir. herczeg ellen. A délutáni bécsi gyorsvonaton utazott a herczeg s még Budapest határában, a most leégett faraktárak tájékán rálöttek a vonatra, de nem a kir. herczeg kocsiját, hanem az utána következőt találta a golyó. Kiküldött tudósítónk utánajárván a dolognak, konstatalja a következőket: A tegnap délután 2 óra 5 perczkor a keleti pályaudvarból induló gyorsvonatra csakugyan rálöttek. A golyó egy elsőosztályu kocsifolyosóablakán keresztül behatolt a kabinba s ott a falba furódott. Az ablakon öt-hat centiméternyi lövés, e körül pedig több repedés látszik; a golyót nem lehetett megtalálni, úgy látszik, benne van a kocsifalában. A kabinban négy utasült, a kalauz éppen a folyosón tartózkodott, de szerencsére nem érte őket a golyó. A szomszédkocsiban utazott állítólag László s nem József kir. herczeg. A revolvergolyó bizony oda befuródhatott volna, de hogy ki ellen történt merénylet, hogy egyáltalán milyen szándéku merénylet történt: arról bizonyosat mondani még nem lehet, minthogy a fővárosi államrendőrség ma éjjelután még annyit sem tudott, hogy tegnap délután merényletet követtek el egy vonatra, melyen állítólag egy kir. herczeg utazott! A megsértült kocsifal ma délelőtti bécsi gyorsvonattal visszatért Budapestre.

— Hirlapírók figyelmébe! A kolozsvári napilapok szerkesztőségeinek összes tagjai szombaton értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy a hirlapírói feladatok könnyítése és a közös érdekek megóvása céljából ideiglenesen egyesülnek. Az ekként megalakult bizottság, melynek élén a kolozsvári három napilap szerkesztői állanak, felajánlja kollegiális segítségüket. A hirlapírók közös tárgyalása alkalmából Kolozsvárra készülő bel- és külföldi hirlapíróknak, a bizottság megtett minden szükséges intézkedést, hogy a nála jelentkező idegen hirlapírók kényelmesen és akadálytalanul gyakorolhassák tudósítói tisztüket. A hirlapírók közös találkozási helye a Központi Szálloda emeleti nagy terme, mely ugy étkezési, mint irodai helyiségül a nap bármely órájában a

hirlapírók rendelkezésére áll. Különösen hangsúlyozva, hogy a kolozsvári hirlapírókat valamennyi intézkedésükben kizárólag kollegiális szempontok vezérik és a kölcsönös érintkezésnek, netalán közös eljárásoknak ezt a jellegét. — mint házigazdák — nemcsak javasolják, de megőrizni is kívánják: — ezennel fölkéretnek a Memorandum-pör tárgyalására Kolozsvárra jövő összes hirlapírók, hogy a nevezett bizottságnál legkésőbb május 5-éig levélben jelentkezni sziveskedjenek, hogy részükre mindenekelőtt a tárgyalási teremben a tudósítói hely idején biztosítsák. A jelentkezések Hindy Arpádhoz, a „Kolozsvár” szerkesztőjéhez intézendők.

— **Gyermekgyilkos anya.** Szentannai levelezőnk jelenti, hogy a Károlyi Tibor gr. tulajdonát képező topilai pusztán a tanyabeli kutban egy teljesen kifejlett csecsemő fű holttestére találtak. A szentannai csendőrség részéről megindított nyomozás már is eredményre vezetett, a mennyiben Varsandán Léná 16 éves tanyabeli leány beismerte, hogy a gyermeket múlt hó 14-én ő szülte s hogy szegyenét elrejtse, maga dobta bele a kutba. A gyermekgyilkos anyát letartóztatták.

— **Az aradi gör. keleti egyházmegyéhez tartozó oláhok zsinatja** május 7-én veszi kezdetét. Egy idő óta az egyházi kongresszusok tribunistá, magyarfaló küldöttekből állanak, hogy itt a legmagyarabb vértanúk városában a hivatalos üléseken kívül maguk közt miről tanácskoznak, azt felesleges említenünk is. A mérsékeltbb, jobb érzelmű hazafias egyének, legtöbb helyen megbuktak. Eddig e főbb és lázító kolompások neveit említhetjük: dr. Nicolau Oncu, aradi ügyvéd és oláh bankigazgató, — dr. Hosanu, — dr. I. T. Mera, világi orvos, — dr. Lazaru Popovicu, orvos, — Aureliu Suci, aradi ügyvéd, — Mihail Veliciu, kisjenői ügyvéd, — Diamandi, nagyváradi ortodox pápa, — Joana Buna, nagyváradi ügyvéd, — Joana Rosiu. — Aradot pedig éppen a legnagyobb gyalázat érte, midőn annak Gáj nevű külvárosában Joan Rosiu Sirianulu a szegedi tömlőczen ült oláh martir és egy bizonyos Ciorogariu Romulus nevű lettek az ottani oláhok által zsinati képviselőnek megválasztva, mint ezt nagy meglepetéssel a „Tribuna” oláh piszkos lap f. évi 67-iki számából olvastuk.

— **Ágostiai esperességi közgyűlése Aradon.** Az ágostai egyháznak vasárnap délelőtt közgyűlése volt, melyen jelen voltak a többek közt: Hász Sándor kir. tanácsos elnöklete alatt Szontagh Géza, Obettkó Kálmán, Réthy Lipót, Eckstein György, Máday Mátyás, Bray Lajos, Nikodem János, Brankovits György, Institoris Kálmán, Kornay Károly. — A közgyűlést Hász Sándor nyitotta meg egy csinos beszéddel. A közgyűlés érdekesebb tárgyait képezte a május 15-ikén Aradon tartandó esperességi nagygyűlésre szavazattal bíró képviselők megválasztása. Egyhangulag megválasztottak: Nikodem János és Bray Lajos. Az érkező vendégek tiszteletére pedig egy szűkebb körű bankettet rendeznek.

— **A Baross-park.** A város a Baross-park mellett a kőfal és vasrácsoszat építését az idén tovább folytatja a Petőfi-utcáig. Az építést már a napokban megkezdik. A Baross-parkban az Auer-féle lámpák esteli világítása május 1-én veszi kezdetét. A sétautakat a város új padokkal látta el. A zenepavillont rendbe hozta. A városi tanács a Baross-parkban újban egy csinos kioszk építését tervezeti, ami bizonyos a városnak szép jövedelmet biztosítana.

— **A cs-palotai plébánosi állásra** mint hirlik hamarosan meg fog történni a kinevezés, legtöbb kilátása van Szűcs József temesvári semináriumi tanárnak és Németh Sándor battonyai plébánosnak. Mindenesetre Palota egy művelt okos papot fog kapni, kinek

már szép multja van, s valószínűleg öszre fogja elfoglalni állását, addig pedig helyettesít kap az egyházi men.

— **A Kölcsény-egyesület kirándulása.** A belügyminiszter a glogováci öthalmot átengedte az aradi Kölcsény-egyesület tulajdonába. A halom birtokbavétele május hóban lesz megtartva nagyobb ünnepélyesség mellett. Az érdekes kirándulásban a pártoló tagok is résztvehetnek.

— **Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi,** hogy Hausser Mór dr. orosházi ügyvéd, továbbá Pollák Béla, mint Lengyel Sándor dr. szarvasi ügyvédnél joggyakorlaton levő ügyvédjelölt, a kamara lajstromába folytatólag felvették.

— **Megható ünnepély** folyt le a templom utcai leány iskolában, abból az alkalomból, hogy Kárpáthy Gráciánt — Jassiba neveztek ki hittérítőnek. A III-ik a osztályban gyűltek össze az intézet két felső osztályu róm. kath. növendékei, míg az alsóbb osztályokat 3—8 növendék képviselte. Az emelvényt és asztalt virággal halmozták el, bucsuzó hitoktatójuk tiszteletére. Midőn a testület kíséretében megjelent a hitoktató, zokogás fogta el a hálás növendékeket. Pétrán Anna IV. oszt. növendék bucsuzott el tanulóársai nevében, majd Magyar Valéria a III. a oszt. növ. Beszédüket alig voltak képesek elmondani a megindultságtól s általában az összes jelenlevő tanulóik mind hangosan zokogtak. Csak fokozódott a meghatottság, midőn a megindulástól reszkető hangon mondott bucsut növendékeinek a szeretett hitoktató, lelkőkre kötvén a szülők iránti tiszteletet, ragaszkodást. Ezután a növendékek visszamentek osztályaikba, hol folytatták a megszakított tanulást.

— **Konfirmáció.** A ref. lányok konfirmációja áldozó csütörtökön délelőtt 10 órakor fog megtartatni a ref. templomban. Ez alkalommal az istentiszteletet Csécsi Imre ref. lelkész tartja. A fogadalmat a konfirmáló leányok nevében Ságghy Emilia mondja el.

— **Bucsuzó.** Midőn legfelsőbb intézkedés folytán Aradról és szeretett hazából sürgősen távoznom kell, kedves kötelességemnek ismerem mindazon nemesszívű urnőknek, kik rövid itt létem alatt a vallásos érület fejlesztésében és ápolásában oly készségesen közreműködtek, legfőbb köszönetemet kifejezni s reájuk és kedves családjaira a messze távolban is Isten oltalmát és áldását kéri. Kárpáthy Gracian apostoli hittérítő.

— **A postai kézbesítés késedelmes** volta miatt intézett a napokban az aradi kereskedelmi és iparkamara felterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez. Általános panasz tárgyát képezi ugyanis, hogy a körösvölgyi csanádi és temesvári vonalakról a reggel 8 óra után beérkezett levélpóztai küldeményeket csak délután három óra után hordják ki, mert reggeltől fogva délutánig nincs kézbesítés. A kamara azt sürgeti, hogy a levélhordók számának szaporítása mellett délelőtt 10 órakor is legyen kézbesítés, mert e nélkül érzékeny károsodás hárulhat a kereskedelemre.

— **Válotzás az adóhivatalban.** A pénzügyminiszter Rózsá Endre aradi magy. kir. adóhivatali tisztet Temesvárra és Visy István temesvári m. kir. adóhivatali tisztet Aradra helyezte át.

— **Egyházi karének.** Vasárnap az aradi „Kölcsény dalkör” a minorita atyák templomában a fél 12 órai mise tartama alatt több egyházi dalt énekelt. — Az isteni tiszteletre szép számmal egybegyűlt hívők szent áhitattal hallgatták a jól összetanult, szabatos előadással, helyes hangszínezéssel előadott egyházi dalokat.

Az első számú énekelt „fóház” című dalban II. basszusnak 2-és 4 ütemes szólója, — egy a hangot, mint az előadási képességet tekintve — a legfinyásabb zenei érzéket is kielégítette; — s egész határozottan mondhatjuk, hogy kevés dalkörnek van ilyen basszus kara.

Az „oh égi szűz” kezdetű dallal a dalkör fényes tanujelét adta annak, hogy uralni képes hangját, s azzal kénye kedve szerint rendelkezik.

Az előadott ének piano pianissimo, forte fortissimo, crescendo és decrescendoi mind igen szépen árnyasultak.

A hangnemek közül csak I. tenoron, a vezetőhangon, — volt egy kis ingadozás észlelhető, mi azonban élenyésző csekély voltánál fogva a harmoniát nem igen zavarta. Az

említett hangnemen van egy két hang, amely csiszolatlan voltánál fogva igen elütő ugy, hogy több helyen bántólag hatott a fülre. — Az ilyen hanggal bírók nagyon okosan cselekednének, ha pianoknál nem énekelnének. — Az előadott élvezetes egyházi karénekért a dícséret első sorban Schenthal Gyula karnagyot illeti, — ki alig egy hónapja, hogy tanítja és vezeti a dalkört.

Nem cselekedne helytelenül a dalkör, ha a jövőben a vasárnapinoz hasonló módon énele a templomban, legalább fel fogja menteni a szépek miséjén egybegyűlt hívőket azon karének élvezése alól, melyet minden igaz hívő vasárnaponként a fél 12 órai misén végig hallgatni kénytelen, amely minden egyebet, csak ajtatósságot nem képes az ember szívében keltetni.

— **Megmergozett és kirabolt vásárosok.** Rusz Antónia és Bolyán Juon a mint kecskével és juhokkal a lippai országos vásárra indultak, utközben Berzova és Konop közt néhány férfival találkozta k, a kikkel beszédbe elegyedtek. A jól öltözött egyénekkel néhány perc alatt annyira megbarátkoztak, hogy mindannyian leültek reggelizni. A két parasztot megkínálták valami itallal, melytől csakhamar elvesztették eszméletüket s félholtan fetrengtek a földön. Az uri ruhákba öltözött zsebmetszők a két parasztot kirabolták s kerekét oldottak. Az országuton haldokolva talált két parasztot az utasok beszállították Berzovára. A csendőrök most keresik az uri ruhába öltözött rablókat.

— **A lelenczügy országos rendezése.** Hieronymi Károly, belügyminiszter munkába vette a magyar állam által eddig teljesen a társadalomra hagyott lelenczügy országos rendezését. Tizenöt ezerről az országban e hajléktalan és családi felügyelet nélkül lévő gyermekek száma, kik közül mindössze is csekély töredék sorsáról tudott gondoskodni a társadalom humanitása. A Károlyi Sándor grófné által negyedszázad előtt alapított „Első gyermekmenedék-hely-egyesület” állása óta ötezer elhagyott gyermeket adott és nevelt fel és a nemes grófné Szegváron, Csongrád megye régi széki az Alföld számára állít egy mened melynek tervét a belügyminiszter a le, szenvedésben karolta föl és országos ígért számára. A belügyminiszter és Károly grófné ápr. 25-én hosszasanban értekeztek a lelenczügy országos rendezéséről.

— **Athelyezés.** A pénzügyminiszter Robert Roman aradi pénzügyigazgatósági számvizsgálót Gyulára helyezte át számosztályvezetővé.

— **Szálloda átvétel.** Wittmann Károly, Arad legjobbnevű vendéglőse a mai napon átvéve megnyitja a Vas-szállodát s azt saját neve alatt tovább vezeti.

— **Besze János siremlekre** újban a következő adomány folyt be a bizottság pénztárába: Institoris Kálmán 5 frt, Barkó Ferencz 50 kr. Az utolsó kimutatás kitett 295 frt 32 kr. Befolyt összesen 300 frt 85 kr. Arad, 1894. április 30. Réthy Victor bizottsági pénztárnok.

— **Párisi nagykövetségünk kitüntetése.** Párisból jelentik, hogy az osztrák-magyar nagykövetségnek egyszerre négy tagja kapott francia kitüntetést. Pítreich vezérőrnagy és Zichy gr. nagykövetségi tanácsos a becsületrend nagykeresztjét, Reverteira gr. nagykövetségi titkár és Szilvinyi katonai attasé a becsületrend lovagkeresztjét kapták. Ez az udvariassági aktus is felelet a Szent István-rend nagykeresztjére, a melyet most a köztársaság elnöke kapott.

— **Orpheum.** Budapesti orpheum-társaság kezdi meg előadásait a legközelebbi napokban a Magyar Korona szálloda kerti helyiségében.

— **Pályázatok.** Adótisztai áll. a komáromi adóhivatalnál 2 hét alatt. — Albírói állomás az aranyos-maróthi törvényszéknél 2 h. a. — Albírói áll. a gödöllői járásbírósnál 2 h. a. — Adótársi áll. a verőcei adóhivatalnál 2 h. a. — Pénzügyi titkári áll. az eperjesi pénzügyigazgatóságnál 2 h. a. — Utbiztosi áll. Sáros megye törvényhatóságánál május 15-éig. Tanársegédi áll. a selmecbányai bányászati és erdőészeti akadémiánál május 30-ikáig. — Irnoki áll. a pécsi járás-

biróságnál 4 hét alatt. — Birói áll. a pécsi járásbiróságnál 4 hét alatt. — Birói áll. a sátoralja-újhegyi törvényszéknél 2 hét alatt. — III. oszt. szolgai áll. a módosi járásbiróságnál 4 h. a: — Irodaszolgai áll. a pestvidéki törvényszéknél 2 h. a.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) A József-Nádor malomcsatorna közgyűlése. Rendkívüli érdekesnek ígérkezik a József Nádor malom-csatorna rendes évi közgyűlése, mely május 5-én lesz megtartva a megyeház nagytermében. Mint értesülünk a tőzél Péter országgyűlési képviselő, a társulatnak évek óta ügybuzgó elnöke és Tagányi István a társulat ügyésze leköszöntek. Az ügyészi állással 600 frt honorarium jár. Így valószínűnek látszik, hogy az ügyészi állásra akad is pályázó szép számban.

(*) Az Ipartestület rendkívüli közgyűlése. Az ipartestületnek vasárnap délelőtt M. I. lig Mátyás elnöklete alatt rendkívüli ülés volt, melyen minden iparosra nézve 127 szavazattal 16 ellenében kötelezőnek mondták ki a temetkezési és özvegy alap életbeléptetését. — Ezen határozat rendkívüli fontos az iparosokra nézve, a mennyiben jövőre gondoskodva lesz a legszegényebb iparos tisztességes eltemetéséről és osaladjának némi segélyben való részesítéséről. A vitában részt vettek: Varga József, Steigerwald Alajos, Bauer Gyula, Varga Ambrus, Tóth István, Weisberger Lipót. Miután a közgyűlés nagyobb lelkesedéssel elfogadta a kötelező temetkezési alap létesítését. Az alapszabályok kidolgozására a közgyűlés kiküldte Panker Viktor, Klein Ignác, Komjáthy Zsigmond, Schwarcz Lajos, Tóth István, Velts János, Varga Ambrus, Varga József, Mihálik József, Faragó Sándor, Tomes István és Pintér Lajost.

(*) Zászlószentelési ünnepély. A cipészek szakosztálya vasárnap délután az iparosház nagytermében közgyűlést tartott Pakszian Sándor elnöklete alatt, melyen egyhangulag elhatározták, hogy zászlószentelési ünnepélyüket és tanzestélylyel augusztus 20-ig fogják megünnepelni. Zászlóanyául Nikolits határozta felkérni. Ezután megválaszták a zászlószentelési ünnepély rendező bizottságát. Elnökül: Pakszian Sándor, tagok: Gölnér Antal, Hubert János, Gyöngyi József, Engelsz Mihály, Fehérvári János, Stefán György, Mihálik József, Schink Antal, Imre Kálmán, Hudy Sándor, Weisz János, Münz Mór, Sarossy Béla, Rognyan Ferencz, Müller Lőrincz, Nagy Ferencz, Szendrői György István, Pente Lajos, Drummer Bálint, Nagy István. A rendezőbizottság az első ülését szerdán este 8 órakor tartja az iparosház kistermében.

MULATSÁGOK.

(=) Diák majális. A főgimnázium ifjusága nagyban készül az idei majálisra. A rendező bizottság már megalakult. A majális idejét május 26-ikára tűzte ki. Az ifjuság a rendező bizottság élére Ejetényi Sándor tanárt nyerte meg. A meghívók a napokban küldetnek szét. — A poigári fiúiskolában szintén nagyobb mozgalom indult meg a majális tárgyában, az valószínűleg május 9-ikén lesz megtartva.

SZÍNHÁZ, IRÓDALOM, MŰVÉSZET.

* Bezárták a színházat. Bezárták a színház kapuit, melyeken keresztül het-hónapig olyan kedvesen mentünk be s oly megnyugodott kedéllyel távoztunk. Racsattant a zár a sok szép estét látott színház ajtaira, s felderültek immár a nyugalom napján ajtaira. Két részben utazott színházunk, a nagyobb rész reggel fél tizenket órai pesti vonattal. Ma este a Tróbadouyr-ra kezdik meg a nagyváradi szezon.

* Hegyesi Mari Aradon. Tegnap délelőtt Hegyesi Mari asszony keresztül utazott Aradon. Déváról jött és Jászberénybe ment, hol vendégszerpelni fog. Színészeink melegen üdvözölték a régi ismerőst.

* Hangverseny. Május hó második felében érdekes hangversenyre lesz kilátásunk. Az

opera tagjai közül Abrányi Kornélné és Burger gordonka-művész a Krispin-teremben nagyobb szabású hangversenyszándékoknak tartani. A hangverseny megtartása iránt már megtették az intézkedéseket. A részletes programot legközelebb fogjuk ismertetni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A harag áldozata. A soborsini fűrésztelepen az a szokás divik, hogy a munkát felosztják az oláh és magyar munkások között, mert együtt dolgozni nem tudnak. Zsurka Vaszilie az oláh csoportban dolgozott és miért, miért nem két darab fahasábot elvett abból a rakásból mely a magyar munkásoknak volt kiosztva feldolgozás végett. Ezen aztán összehozta Rakosky Antallal. A szóvitából verskedés keletkezett, melynek az lett a vége, hogy Zsurka Vaszilie úgy találta fejbe vágni Ravszkyt, hogy saórnnyet halt. Halált okozó súlyos testi sértés vétsége miatt 5 évi fegyházat mért reá a kir. törvényszék.

§ Gyujtogatók. Solmosi László birtokán roppant sok tüzeset fordult elő, szinte napirenden vannak a tüzek s oka legnagyobb részt gyujtogatás. Tegnap újra két gyujtogató állt a törvény előtt. Bulcz Nikoláj és Mihó Petru apateleki munkások, kik két kazal szénáját, 2500 forint értékben gyujtották fel Solymosinak bosszából. A kir. törvényszék 5-5 évi fegyházra ítélte a gyujtogatókat.

§ Natórius tolvaj. Koloza Józ, nagybuttyini lakos már többször állott a törvényszék ítélkező asztala előtt lopás vétsége miatt. Tegnap újra ott állt. Kelber Edéné volt a jó madár ezelőtt hetesi minőségben s miután ott ismerte a házi viszonyokat, tehát ezt felhasználta arra, hogy mindenféle tárgyakat lopjon el. Legutóbb subákat és más használható ruhaneműket tolvajlott el. A kir. törvényszék 2 évi fegyházra ítélte.

§ Malaczlópók. Moldován Jován és Csűrár Mihály cigányok malaczcpecsenyére éheztek. Epen kapóra jött az a malaczsivítás, mely Lugos János gáji gyepmester óljából feljűk hangzott. Összenéztek és megértették már egymást. Óvatosan közeledtek az alsó házhoz és csakhamar a malaczkok, számra nézve ketten bevándoroltak a zsákba. De Trucz a Anucz az éber cseléd figyelmes lett a malaczkok különös sivitozására és felkötötte gazdáját tetten kapták az cigányokat, kik látva a veszedelmet futásnak iramodtak. Lugos a cselédjével üldözte a tolvajokat és Moldován, bár először fejszévével fenyegetőzött, eldobván a megfojtott malaczkokkal terhelt zsákot elszökött társával. Hanem a csendőrök elfogták Moldovánt, de Csűrárt nem találják. A kir. törvényszék Moldovánt 3 havi fegyházra ítélte, Csűrárt pedig körözik.

SPORT.

+ A vivótanfolyam zárünnepélye. Az aradi tornaegyesület kebelében fennálló vivókör az egyesület tantermében szombaton tartotta meg az 1893/94. évad utolsó óráját, és ezzel a tanfolyam befejezést nyert. Az utolsó órán teljes számban megjelent vivók egymás között barátságos mérkőzésre keltek, amelyen a bíráló bizottság Sugár Jenőt mondotta ki győztesnek. Az egyleti helyiségben lefolyt ünnepély után a vivók a tornaazokkal együtt a „Michelel”-féle színházi sörcsarnokban társas vacsorára gyűltek egybe, a melyen Robicsék Gusztáv tornaegyesületi elnök is részt vett. A vidám hangulatsban lefolyt társas vacsoránál egymást érték a pohárköszöntők. Nagy Sándor titkár művezető az egyesület derék elnökére. Robicsék Gusztáv elnök az egyesület tagjaira, Jób Gusztáv az egyesületre, Vangyel Géza Jób Gusztávra stb. emelte poharát. A vivó kör statisztikáját következőkben adjuk: beiratkozott összesen 37 vivó és pedig: dr. Schmitt Lajos, Kabdebó Lajos, Kalmár Béla, dr. Káldy Gyula, Spitzner Jakab, Matusik Márton, Blau Lajos, Bródy József, Horváth Pál, Simály a Vendel, Hehs Vilmos, Lamser János, Ládai Antal, Braun Kálmán, Földes Soma, Schuk József, Kövesdi Gyula, Szandmann Gyula, Holtzer József, Kotzian Emil, Sugár Jenő, Fajér József, Bachrach Miksa, Kresztics Balázs, Polák Vilmos, Lovinger Béla, Darányi János, Pálffy Pál, Pálffy István, Franek Mihály, ifj. Wal-

der Gyula, Preisinger Jenő, Szerb József, Stern Márkus, Filip Arthur, Ráth Lajos, Boros Dezső.

Kilépett időközben 15 tag, a kör tagjainak száma jelenleg 22, kik a vivást, mint nem testgyakorlást nem a krakélerség, hanem a testedzés és férfias szórakozás céljából gyakorolják.

TÁVIRATOK.

Öröm az uralkodóházban.

Vels, április 30. (Saj. tud. táv.) *Mária Valériának* éjfélnél fia született, anya és fia jól érzi magát. A királyné reggel hét órakor a főhercegnő látogatására Velsbe utazott.

József főherceg — marad.

Budapest, április 30. (Saj. tud. távirata.) A fővárosban ma élénk örömet keltett egy fumei távirat, amely az utóbbi napok híreivel szemben az illetékes helyről szerzett információ alapján azt jelenti, hogy József főherceg az akadémiából nem lép ki.

Természetesen ez a hír is még megerősítésre vár, ép úgy mint az a másik, mely azt hiesztelte, hogy József főherceg kilép az akadémiából.

Országos esőzés.

Budapest, április 30. (Saj. tud. táv.) A földművelésügyi miniszteriumba az utóbbi napokban előfordult esőzésekről a legkedvezőbb jelentések érkeznek az ország minden vidékeről. Az eső folytán a vetések mindenfelé lábra kapnak s így a gazdák kilátásai napról-napra javulnak. Egyes helyeken azonban az eddigi eső még nem kielégítő.

A Duna szabályozása.

Budapest, április 30. (Saj. tud. táv.) *Bethlen* miniszter, *Mikós* államtitkár és több szakközeg s számos országgyűlési képviselő kíséretében tegnap reggel óta a Dunán időz; megtekintette azon nagyszabású szabályozási munkálatokat, melyek első sorban Budapestnek a jégtorlódások okozta vízveszély elleni biztos védelmét fogják eredményezni általában azon hajózási és partvédelmi szempontból rendkívül becses szabályozásokat, melyek most már a kormány előrelátó, gondoskodása folytán évenként 5 millió frt felhasználásával vitetnek keresztül.

A minisztert *Földváry* Mihály pestmegyei alispán és *Sárközy* Aurél fejérmegyei alispán is kísérték. Moháctól Apatinig a part mentén számos helyen zászlók alatt ezrével kivonuló közönség lelkesen éljenzte az arra menő minisztert. Apatinban Sándor főispán és *Schmausz* alispán üdvözölték a minisztert.

Kaas Ivor és a Pesti Napló.

Budapest, április 30. (Saját. tud. táv.) *Kaas Ivor* holnap kilép a „Pesti Napló” kötelekéből, kilépésének magyarázata a Napló sokszor megbeszélte eladatása.

Köszöghy halála.

Budapest, április 30. (Saj. tud. távirata.) *Köszöghy* Geza zeneszerző és író tudósiban. *Uppesten* 35 éves korában meghalt. A falu jegyzője, *Pipacs* és *Király* operettet írta. Az akadémiában *Eötvös* Loránt elnök a legilletékesebb forrásból jelenti, hogy József főherceg lemondásáról szóló hír teljesen alaptalan. (Eljenzés.) *Széchen* Antal lemondása a *Kossuth* gyászért zajos helyesléssel fogadták.

Nyomdászok vakációja.

Budapest, április 30. (Saj. tud. táv.) Holnapra a fővárosi összes nyomdászok vakációt kértek, amit meg is kaptak. — Igy holnap esti lapok nem lesznek.

Otakringi zavargás.

Bécs, április 30. (Saj. tud. táv.) Az otakringi kerületben délután nagy munkászavargás volt a rendőrség a tömeg közé lött és két munkást megölt.

Gátszakadás.

Sopron, április 30. (Saját tud. táv.) Tartós esőzés folytán a helyi érdekű vasutnál gátszakadás miatt a közlekedést megszüntették.

Megkerült postarablók.

M.-Sziget, április 30. (Saj. tud. táv.) Annak idején táviratilag jelentettük, hogy Máramaros megye Petrova és Ruszkova között a postajáratot megtámadták, a kocsist leütötték és 2992 forint pénzt elraboltak. A gyanu a kocsisra hárult, a kit le is tartóztattak. Most egész véletlenül rábukkantak a rablókra. Két rovtomultu ember a postarabló. Egyikük 560 frtot már elő is adott, de aztán sikerült ismét megugrania. A másiktól még csak 200 forintot tudtak kipréselni, remélik azonban, hogy a kincstár egész kára megterül.

Főispán beiktatás.

M.-Sziget, április 30. (Saj. tud. táv.) Dr. Roszner Ervin báró főispán beiktatása május 17-ére van kitűzve, a mit a megye nagy fényvel fog megülni. A beiktatást megelőző napon Lónyay János volt főispántól vesz a megye bucsút; a beiktatás után két héttel pedig megejtik az alispán, főjegyző, két főszolgabíró és két szolgabíró választását.

Gyilkosság.

Brüsszel, április 30. (Saj. tud. táv.) Huyban egy elbocsátott cselédleánylétte a plébánost, anyját és nővérét, végül önmagát.

Munkás zavargás.

Olmütz, április 30. (Saj. tud. táv.) Pre-rauban hét szocialistát és Prosznicában a munkáslap szerkesztőjét letartóztatták, a katonaság készenlétben van.

Dinamit robbanás.

Paulua, április 30. (Saját tud. táv.) A kaszárnyában dinamit robbanás volt, a legénységhez felhívás intéztetett, hogy az anarkistáktól tartózkodjanak.

Kiállítás megnyitása.

Lyon, április 30. (Saj. tud. táv.) A kiállítás megnyitásán feltűnt, hogy a miniszterek ellen a katolikusok tüntetése; még inkább feltűnt Casimir Perier miniszterelnök beszéde a banketten, hangsúlyozva a gazdag osztály erkölcsi kötelességét a szegény munkás osztállyal szemben.

Beszéde erősen szocialisztikus jellegű volt.

Lázongás.

Konstantinápoly, április 30. (Saj. tud. táv.) Puzgadban a török bírót a lázongó örmények felakasztották.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági kiállítás Mezőberényben.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Mezőberény, április 29.

Tegnap reggel 9 órakor nyitották meg Mezőberényben a békésmegyei gazdasági egyesület kiállítását, mely fényes tanúbizonysága annak, hogy a szomszédos vármegye gazdasági viszonyai már csak az utolsó évek alatt is nagyban fellendültek. A Wenckheim-féle uradalmi kastélyban s az azt környező óriási kertben van berendezve a kiállítás.

Tallian Béla főispánt és Fábry Sándor dr. alispánhelyettesét, a kik a kiállításra ideértek a község határában ünnepélyesen fogadták s lovasbandériummal kísérték a kiállítási területre, a hol már egybegyűltek a gazdasági egyesület tagjai. Közöttük voltak az aradi gazdasági egyesület képviselőiben Marschall Lajos dr. kamarai titkár és Magyariferencz.

Geiszt Gyula a békésmegyei gazdasági egyesület elnökének megnyitóbeszéde után szabadabb tétetett az egész terület, a melynek minden pontján volt látni való.

De lássuk először az uradalmi lakot, melynek kilenc szobában a terménykiállítás van berendezve. A feljártból nyílik az italk és befőttek, szobája, melynek a gyulai cognac-gyár kiállítása és a békésmegyei gazdaságyok befőttei vannak. A második szoba a csemeteáruk és lószerszámok kiállítása. A harmadik szobában a békési kosárfonó tanműhely kiállított igen csinos tárgyai, egy borkollekció vonják magukra a figyelmet. Ebben a teremben van a mezőberényi szövőtelep kiállítása is, a melynél két asszony szorgalmasan szövi a vásznat, egy asszony pedig a gombolyítást eszközli. Ugyancsak itt láthatók a telep készítményei s a kender kikészítés legkülönbözőbb fázisai.

A negyedik szoba a házi ipari cikkek kiállítása. Itt gyönyörű szövéseket, asztalterítőket s remek kézimunkákat lehet látni, a melyek mind a mezőhegyesi hölgyek ügyességét dicsérik. Igen csinosak a következő szobában elhelyezett cserépedények is. A kastély többi szobái ipari termékekkel vannak berendezve.

Az udvarkert egyik sarkában sok nézője van az izléssel csoportosított Richter-féle szőlőművelésnek, a másik sarkában pedig a Hille-féle petroleum motornak, mely darálja is, morzsolja is a tengerit. Az udvar többi részét a gazdasági gépek és kazánok kiállítása foglalja el.

Az állatkiállítás körülbelül 160 ló, több mint 250 szarvasmarha, 200 darab sertés és nagyon sok baromfi van kiállítva. Nagyobb csoportokat állítottak ki br. Wenckheim Viktor p.-kamuti gazdagsága külön pavillonban, schweizerit és polland china sertéseket, Hegedüs Mihály M.-Berényről, Durkó Péter Békésről, Remer Béla Kondorosról, gróf Weinckheim Hoyos Fülöp Fásról lovakat, Kenéz Zoltán Turkeve, Horváth János Mező-Berény, Bakucz Tivadar Békés és Pfeiffer Antal Medgyesről szarvasmarhákat; Steiner Ignác és Horváth János Mező-Berényről, Vidovits Soma Fásról sertéseket.

A nagy arányú gazdasági kiállítás jurije vasárnap délelőtt osztotta ki a díjakat. Díjkiosztás után fényes bankett volt Tallian Béla főispán tiszteletére, melyen mintegy 120 személy vett részt.

Hétfőn volt a vasárnapi tömeges látogatástól eltekintve a legmozgalmasabb élet Mezőberényben, midőn a gazdasági gépipar legújabb vívmányainak működését mutatták be. Ganz és társa gőzekéje, Luis Tódor répa kapálója és Mudrony József ekeboronája fényesen beváltak.

A kiállítást hétfőn este rekesztették be. = Nemzetközi kiállítás Amsterdamban. Folyó évi július 16-tól augusztus 6-ikáig Amsterdamban a regenskirályné védnöksége alatt a malom, sütő, cukrászpárt, valamint a rokoniparágakat érdeklőleg nemzetközi kiállítás fog tartatni. Erről a kereskedelmi és iparkamara azzal értesíti az érdekelteket, hogy a kiállítási szabályzat és a bejelentési és mintája a kamarai irodában a hivatalos órák alatt is betekinthező.

= A házalás eltöltése. Szászrégen város szabályrendelileg eltöltötte területén a házalókereskedést. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a szabályrendeletet és így ezen-

tul Szászrégenben csakis a fenálló házalási szabályok értelmében bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok maradnak érvényben, egyebekre a házalás tilos. Erről az aradi keresk. és iparkamara mihez tartás, véget értesíti az érdekelteket.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi április hó 28. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 47.—48 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48.— krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 45.—50.5 krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 49.—50. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 49.—50. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 47.—48 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.5—48.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 48.—49. krig. Közép (páronként 220—260 kg-ron súlyban) 48.—49. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.—48 krig. — Sertésletés szám 1894. április hó 26-án volt készlet 169,889 darab. 1894. április hó 27-án felhajtott: 2659 drb. 1894. április 27-án elszállított: 2375 drb. 1894. április 27-én maradt készletben 170,173 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

S z e s z ű z l e t.

— Április 30. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58.76, kicsinyben 54.25 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításal. —

Budapest, április 30. d. n. 5 óra.

Gabona	Fajta	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	lanyha	7.10—7.55
	tiszavidéki	"	7.15—7.55
	pestvidéki	"	7.10—7.55
	fehértaljai	"	7.10—7.55
	bácskai	"	7.20—7.55
	észak-magyarországi	"	
Rezs		lanyha	5.55
Árpa	takarmány	csend.	5.95
	égetni való	"	6.5
	sörfőzdei	"	7.9
Zab		lanyha	6.8
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	"	4.96
Káposzta-repeze		lanyha	—
Köles		csend.	7.87—7.3
Buza	tavasza	csend.	7.16—7.20
	junius 1894	"	7.10—7.15
	őszre	"	7.15—7.17
Tengeri	május-junius 1894	csend.	6.—6.02
	szept-október 1893	"	5.14—5.16
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	5.95—5.97
	Budapest sz. őszre	"	6.90—7.10
Káposzta-repeze	aug.-szeptember 1893	csend.	11.15—11.20

IDEGENEK NÉVSORA.

— Április 30. —

Fehér Kereszt szálloda: Schmitz Sándor kereskedő, Kasza.

Arany Kulcs szálloda: Rácz László és zenekara, Budapest. Solymossi András vasuti hivatalnok, Zágráb. Dr. Neumann N. György, Világos.

Vasuti szálloda: Pósa István gazdasági, Apátfalva. Fitz József magánzó, Petroszény. Müller Ulrik magánzó, Datta.

Felölös szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért teletöl: ifj. Gily Ede.

NYILTTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy

„Vass-szállodát“

a teljes felszereléssel, kaszinóval együtt a mai napon átvettem. A n. é. közönségnek magamat szives jó indulatába ajánlom

maradtam mély tisztelettel:

Wittmann Károly.

* Az ezen rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló »Hertschka Mór ösztöndíj alapítványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyitattik.

A pályázónak igazolni kell:

a) hogy az aradi főreáliskolában tanul,
b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztállyal bir,
c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel bírnak:

1. a szegénységüket hatósági bizonyítványal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák,
2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai,

3. az aradmegyei szegény szülőtlén árvák,
4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai,
5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5 pontok szerint minősített pályázó nem jelentkezik, a többi pályázó közül a legkitűnbőbb tanulóknak fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy-egy hatodából áll, amely 1893. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg mindenkor a tanév befejezte után fizetetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi április hó 30. napjáig nyújtandók be.

Arad, 1894. márczius hó 1.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.

6683/1894

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. ministerium 2777/1894 sz. rendeleténél fogva ezennel közzétesszük, hogy a szőlőbirtokosok és szőlőművelőknek a szőlőbirtokokban való gyakorlati ügyesség és jártasság elsajátítása céljából való oktatása főleg pedig a baraczkai telepen gyakorlatban lévő Richter-féle, a nagyban való oltvány készítésénél a legcélszerűbbnek bizonyult eljárás ismeretének terjesztése végett a gyakorlati tanfolyam a ménesi vinczellériskola igazgatója által tartatni fog.

A tanfolyam idejét a nevezett igazgatóság fogja a közönségnek tudomására hozni.

Arad, 1894. április 7-én.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lőkősháza	3,07	—	5,26
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Sofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Sofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,18
Lőkősháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,25	6,35	4,30	—
Sofronya	2,43	6,46	4,42	—
Kurtics	8,20	7,08	5,08	—
Lőkősháza	3,40	7,19	5,14	—
Lippa	4,00	7,37	5,32	—
Borsosjenő	—	8,00	5,56	—
Ótvenes	—	8,15	6,12	—
Uj-Szt-Anna	—	8,38	6,41	—
Mezőhegyes	—	8,58	7,01	—
Báttonya	—	11,16	9,59	—
Pécska	—	12,51	11,29	—
Gyulafehérvár	—	1,20	11,56	—
Tövis érkezik	—	délután	éjjel	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	8,04	1,35
Gyulafehérvár	3,40	2,14
Pécska	5,52	3,59
Sofronya	8,16	6,26
Totvárad	8,37	6,42
Berzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Győrök	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lőkősháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lőkősháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,53
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merczifalva	8,08	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,04	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merczifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,04
Uj-Arad	9,34	3,31	10,39
ARAD érkezik	9,44	8,45	10,55

Uj-Szt-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjenő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,56
Sikló	9,42	8,11
Ottlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Ottlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovácsháza	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	ggel.
KÉTEGYHÁZA ind.	8,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovácsháza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,34
Kamarás-maj.	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. n.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Báttonya	6,12	10,01	5,56
Tompá	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagylak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagylak	4,54	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompá	5,44	8,50	7,27
Báttonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ötvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,53	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apatelek	8,37	7,21
Borosjenő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alosill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alosill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjenő érkezik	5,50	4,30

Dr. Dehaut.
labdacseit Párisból,
nem kényszerítik igénybe venni, midőn szükséges.
hashajtó s vértisztítónál
sem rossz ízű, sem fájdalmos, sem más kellemet-
lenségtől nem tartanak, mert ellentétben más hashaj-
tókkal nem kell moletté diétát tartani, sőt ezen
dózsok akkor hatnak gyökeresen, midőn jó táp-
eledelekkel, vagy erősítő italokkal vétetnek.
Fogialkalmazása szerint azon órák választható,
mely leginkább hasznosak. A hashajtás által
előidézett gyengeség a táplálék által ellensz-
lyoztatik, s így ismételtük a hashajtót
szükség szerint. Egy doboz ára (25 drb)
frt 1.50. Egy doboz ára (50 drb) frt 3.00.
Kapható Budapesten,
TÖRÖK JOZSEF
gyógyszerészes üzletében.

Menyhaza
a fürdő-telep közvetlen
szomszédságában, foko-
zottabb kényelmi igénye-
ket is kielégítő
butorozott nyaraló
bérbeadásra vár.
Közelebbi tájékoztatást
nyújt **Paradeyser Lajos**
Borossebesen.

Makói kerületi betegsegélyző pénztár.
300 | 894. 464 I—1

Meghívás.
A makói kerületi betegsegélyző pénztárnak
1. évi április hó 22-re egybehívott közgyűlése a
közgyűlésre jogosultaknak részvétele miatt
határozatképes nem volt, miért is az
1. évi rendes közgyűlését
1. évi május hó 6-jk napján
délután 2 órakor
MAKÓN a városháza nagy tanácstermében fogja
megtartani, melyre a közgyűlési kiküldött urakat
azon hozzáadással hívjuk meg, hogy ezen alk-
alommal a tárgysorozatban foglaltakat tekintet nél-
kül a megjelentek számára, tárgyalatni fognak.
Makón, 1894. április hó 26-án.
Az igazgatóság nevében:
Pataki Albin s. k.
id. ig. elnök.
A közgyűlés tárgyai
1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámadások előterjesztése és jóvá-
hagyása.
4. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság és
tisztikarnak felmentvény megadása.
5. A választott bíróság megválasztása.
6. Az alapszabályok módosítása.
7. Esetleges indítványok (melyek a közgyű-
lés előtt 24 órával írásban benyújtandók.)
A közgyűlésen való megjelenés jogosultsága a
meghívó felmutatásával igazolandó.

Női kalapok
a legnagyobb választékban, mint még soha eddig;
legújabb facon, legpompásabb kiállítás, legolcsóbb árak.
Szalmakalapok
olcsó áron tisztítatnak, festetnek és átalakítatnak
GRUBER E.
női divatárusnő üzletében
Szabadság-tér, színház-épület. (Mezzanin), Arad, a 18 vértanu
szoborral szemben.

Kitűnő, jó minőségű
román és műportland
CZEMENTET
szállít jótállás mellett
az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-
és agyagáru-gyára.

Hirdetmény.
A következő melegebb évszakra való te-
kintettel, a közegészség és köztisztaság fentar-
tása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alap-
ján a következő szabályok közzétételét ren-
delem el:
1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót
magában foglaló házak tulajdonosai gond-
nokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és
egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a
kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői
pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart
és ház elejét naponta felszoptatni, a vízfolyó-
kákat kispertetni és mésztejjel kiöblíteni.
2. Az utcára, vagy folyókába szennyes vi-
zet önteni, elhullott állatot, vagy bármilyen
egyéb hulladékot kidobni a légszigorubb bünte-
tés terhe alatt tilos.
3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszék-
két, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen
kiszíttatni, az udvarán egy kádba vizet tar-
tani, melyben 100 liter vízre 5 kg. nyers car-
bolsav feloldva álljon, vagy pedig 1 rész
nyers oltatlan mészből 4 rész vízre készített
mésztej oldatot készíteni és ezen folyadék-
ból az árnyékszékbe, minden üldhelyre 5—5 liter szá-
mitva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőt-
lenítendő a szeméttartó ládák, gödrök és az
udvari folyókák is.
4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szo-
bák este és reggel jól szellőztetendők.
5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 órá-
tól esti 10 óráig zárva tartandók.
6. A kutak tisztán tartandók, közelükben
minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő; a
mellettük netán levő gödrös helyek tiszta föld-
del feltöltendők, a pocsolnyák kiszáradt, szár-
nyas, vagy egyéb állatok fűrésztövi a kuttól tá-
vol létesítendő, nehogy a kut vize a
viz leszivárgása által ivásra alkalmatlan
Az orvosi hivatal által rossznak
kutat vizeinek használata mellőzendő
jó vizű kutak vize élvezendő. Ugyisinte
lendő a Maros folyó vizének használata, a
nyíben azonban az el nem kerülhető, úgy
csak felforraltatás után élvezendő.
7. A mészárszékek, valamint a piacon
áruuló hentesek vágó tőkéi, asztalai és a mérle-
gek legtisztább tartatásához megromlott hús-
hamisított tejet vagy éretlen gyömolcsót, a pá-
rolásra szánt félérett gyömolcs kivételével, üz-
lethelyiségekben vagy piacon elárulítani a leg-
szigorubb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre
nem alkalmas fűszerek elkoboztatni és meg-
semmisíttetni fognak.
8. Nem élő, de még friss halak áruítása
további intézkedésig csak déli 12 óráig enged-
tetik meg. Az el nem árusított halak pedig a
már kiadott meghagyásban foglalt módon meg-
száritandók.
9. Bérkocsik, fuvarosok és a közúti vasut
álló helyei úgy a városban, mint a vasúti pá-
lyaházban naponta többször felszoptatandók, a trá-
gya eltávolítandó és a külön utasításhoz képest
bő vízzel lelocsolandó és annak megtörténte után
naponta 3 ízben mésztejjel vagy csesyl mészzel
fertőtlenítendő.
Mindazok, kik a jelen hirdetményben fog-
lalt óvintézkedéseket nem fogantatosítják, — ki-
hágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz.
7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntöztetni.
Az előirt óvintézkedések fogantatosításának
ellenőrzését az önkormányzat közege, kötelessé-
gét képezi.
Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a vá-
ros rendőrkapitányi hivatala, mint 1-ső fokú
egészségügyi hatóság.
Sarlot Domokos
főkapitány.

4244/1894. kh. 402. 2—3.